Ч. 132. (631.) Львів, четвер дня 21. червня 1917. Рік III.

Українське Слово

Ціна примірника 10 сот. На провінції 12 сот. В зайнятих теріторіях 4 коп.

політична, економічно-суспільна й літературна часопись. (Редакція: Руська ч. 3).

Виходить що дня рано кромі понеділка.

Умови передплати у Львові:

На рік	24·— К.
„ півроку	12·— „
„ чвертьроку	6·— „
„ місяць	2·40 „

В краю і державі:

На рік	32·— К.
„ півроку	16·— „
„ чвертьроку	8·— „
„ місяць	2·70 „

За границю:

В Німеччині	27 мар.
В Америці	11 дол.
В инших державах	34 фр.

Російські ліберали і українська справа.

Від 22. до 25. мая тревала в Петрограді друга після революції конференція партії „Народної Свободи". Важнійшими питанями, обговоренями на конференції, були, як заявив Мілюков перед скінченем нарад, аґрарне та національне питане Під загальним означенем — національного питаня треба тут розуміти — українське питане, бо конкретно говорило ся переважно про українську справу.

Поминаючи навіть самий зміст дебат, самий факт їх треба признати певного рода перемогою Українців, бо тут вперше примушено російських лібералів конкретно висловити ся в українській справі. По конференції кадетів Українці принаймні знають, на чім стоять у відношеню до одної з найбільших російських партій.

Дебати в національній справі показали як те, що революція не зменьшила централізму російських лібералів, так і те, що їх примушено числити ся з національно-політичною орґанізованістю українського народу. В своїх централістичних плянах ліберали теж полишають собі шлях до відступленя, компромісів і евентуального порозуміня з Українцями.

Головний референт в національній справі — Кокошкін рішучо відкидає можливість перебудови держави на федеративних основах і старає ся навіть довести непридатність національно-теріторіяльної автономії для Росії. Він говорить, правда, що такою великою державою, як Росія, не можна управляти централістично і признає необхідність децентралізації, але пропонує недержавним націям Росії вдоволити ся „областною" автономією — самоуправою ґуберній і земств (!). Стараючись очевидно зменшити обурене Українців та иньших недержавних націй, Кокошкін і деякі инші кадетські промовці припускають, що пізнійше ґубернії та земства за згодою місцевого населеня та після дозволу центральних державних інституцій матимуть право обеднювати ся в більші теріторіальні одиниці а зглядно переводити поділ теріторій поодиноких ґуберній та земств. Але від сих евентуальних уступок до національно-теріторіальної автономії розуміеть ся ще дуже далеко.

Дуже характерною є і тактика кадетів в національній справі. Вони заявляють на своїй конференції, що передусім треба установити російську конституцію, а потім вже рішати національну справу. Таким робом кадети зраджують свій намір не приняти стверджене національних прав народів Росії в основи майбутньої російської конституції. Що Українці є досить зрілими політично, щоб не пійти на кадетські приманки, не потрібно окремо говорити.

В статях ліберальної преси, викликаних обговоренем національної справи на конференції, виявили ся також виразні централістичні тенденції російських лібералів. „Рѣч" з 25. мая називає клич „федеративної републики" — „демаґоґічним, нічого не говорячим гаслом і протиставить йому основи співжитя цілого „народа російської держави". „Політична нація (!?!) Російської держави", виписує далі „Рѣч", „саме при новім ладі повинна скувати ся желізним перстенем загального горожанства і жити внутрішнім орґанічним житем російського патріотизму" (!). Отже російські ліберали збогачують свою політичну терміно́льоґію угорським понятем — „політичної нації" і не хочуть тим самим признати Росію державою національностий.

У відношеню до російської держави централізм лібералів є злочином, бо загрожує її державній цілости, у відношеню до самої партії є він великою нерозважністю, бо підкопує самі основи її істнованя. Яке обурене викличуть централістичні пляни лібералів в українськім народі, можна бачити хоч-би з того, що навіть члени самої партії „народної Свободи" з України М. Могилянський і Лазаревський з Черниговщини, Бутенко з Київщини, Ішенецький з Полтавщини і т. и запротестували рішучо проти централістичних висновків Кокошкіна і обстоювали відомі національно-політичні жаданя українського народу. З сеї нагоди згадана „Рѣчь" жалує ся, що „на зїзді один з дуже поміркованих представників Українців заявив, що коли партія народної свободи не признає національно-територіяльної автономії України, то Українці від неї відвернуть ся". І дуже добре зроблять, додамо від себе, бо місце Українців є в українських національних партіях, а не в партії загально-російських централістів.

Обговорене національної справи на конференції кадетів ілюструє дуже яскраво нову стадію в історії російсько-українських відносин, а одностайність у виступах Українців національного духа, якого не міг вбити навіть довгий побут в партії російських лібералів, є найкрасшою запорукою майбутньої української перемоги.

Новий кабінет.

Вечірні часописи віденські приносять вістку, що цісар поручив зорґанізоване нового кабінету поновно гр. Клям-Мартініцови.

Гр. Клям Мартініц відбув конференції з провідниками ріжних партій.

До історії галицької централї для відбудови краю.

В наслідок непорозуміня міністерство скарбу здержало було телеграфічно дня 16. с. м. виплати промес на промислові позички, видавані Централею для відбудови краю.

Нині наспіла з Кракова вістка, що „непорозуміне" усунено і міністерство цофнуло своє зарядженє

Приготовленя української віденської громади до повитаня Експ. Митрополита ґр. Шептицького.

Комітет повитаня Експ, Митрополита ґр, Шептицького, одержавши радісну вістку з міністерства загр. справ, що Експ. Митр. ґр. Шептицький переступив границї невтрального краю, виготовив остаточну програму повитаня, яку отсим подаємо нашій публиці до відома:

Ціла програма складає ся з 4-ох частий. Найперше повитане відбуде ся в Берлінї, куди виїде з рамени Комітету вибрана делеґація. Опісля властиве повитане віденської української громади наступить на північно-західнім двірци (Норд Вест-бангоф) о осьмій годині рано. До приходу поїзду на дворець публика буде уставлена перед двірцем. В сальоні натомість будуть ожидати відпоручники, представники духовеньства, двірських кругів і властий. Що йно пів години опісля, коли всї подорожні опустять дворець, допустить ся публику на перон і до сумежних саль. По виголошеню трьох промов, відспіванем двох точок мужеського хору закінчить ся повитане на двірци. З двірця удасть ся публика до церкви св. Варвари, де Митрополита привитає о. мітр. др Жук, а по відправленю молебня повитане того дня закінчить ся. З поклоном являть ся всї орґанізації посольські, просвітні, громадянські, шкільна молодїж і т. д. що-йно другого дня на урочистім академії в честь Митрополита. Академія почнеть ся о год. 11-тій перед полуднем в середній салї „Концертгавз-у" при Льотарінґштрассе. Попри промови і привіти входять в програму також продукції трьох хорів, а то жіночого укр. уч. семинара, академічного мужеського і мішаного. Про день приїзду, як також наколи би зайшла зміна, що до пори приїзду, що до зміни зелізничого двірця, на який мав би Митрополит заїхати, повідомить Комітет завчасу у віденських дневниках.

Війна.

Стратеґічна перевага осередних держав.

Військовий звітник бернеського „Бунду" обговорює евентуальні наслідки ґенеральної офензиви коаліції і заявляє: Хоч сподівана ґенеральна офензива з боку коаліції доперва в дрібній части виступила, то однак вже тепер можна сказати, що літня кампанія 1917-р. імовірно не дасть рішаючого вислїду війни. Бо колиб навіть прийшло до російської офензиви, то сумнївне, чи коаліція також на иньших теренах бою буде способна виступити рівночасно до ділання. Коли тимчасом осередні держави, борючись на внутрішній лїнії від Мосуль до Алепо, від Ліль і Остенди до Триденту і Триєсту з одного, а від Мітави до Тульчеї з другого боку, мають можність вести еластичну оборону і ослабити кождий натиск в напрямі переломаня. Теперішнє воєнне положене треба отже уважати за вирівнане і не треба ожидати жадної більшої зміни.

Справа Альзації і Льотаринґії.

Французи заповідали вже нераз, що будуть боротись доти, аж не відзискають Альзації і Льотаринґії. В відповіди на се Nordd. Allg. Ztg. містить довшу статю, в якій старає ся всесторонно виказати, що Французи не мають до тих країв права. Тому, що Французи покликують ся на міжнародне право, на справедливість, совість світа і вкінци на бажане самих тих провінцій, канцлерський німецький орґан на всьо се противставить свої арґументи. Як має ся річ з справедливістю? — питає німецький орґан. Альзація і Льотаринґія були коренно німецькими провінціями через 800 літ, аж привластив їх собі Людвик XIV, а й відтак через 200 літ не переставали вони бути німецькими. Відобране Альзації й Льотаринґії в 1870 р. було отже актом історичної справедливости. Що до міжнародного права, то Альзацію і Льотаринґію відступлено Німеччині по всякій формі. Відповідна ухвала запала на французькім народнім зібраню 1. марта 1871 р 546 голосами проти 107. Ухвала перейшла серед мовчанки, коли тимчасом ухвалї що до 5 міліярдів відшкодованя товаришили, як оповідає один Альзатчик, голосні зітханя. Що до совісти світа то се фраза, коли тільки 10 процент населеня тих країв говорить по французьки. Що до бажань самого населеня, то зазначує канцлерський орґан, що в часі війни в лютім 1916 р. три повітові конґреси в Альзації і Льотаринґії, тіла, що вийшли з безпосе-

редного, загального вибору, заявляють ся проти прилученя обох країв до Франції. Ті конґреси відбули ся в Штрасбурзі, Кольмарі і Меці. А недавно президент другої палати, др. Ріклін, отвираючи альзацько-льотаринський сойм заявив, що більшість населеня тих країв не бажала собі зовсім теперішної війни, її бажанем розширити тільки своє правно-державне становисько в приналежности до німецької держави.

НОВИНКИ.

— До наших Вп. Предплатників. Просимо при кождій зміні адреси подавати конче й стару адресу, бо инакше не будемо могли иеревести зміни.

— Митрополит ґр. Шептицький кардиналом? З Штокгольму доносять: Недавно перебував в Москві Митрополит ґр. Шептицький. Численна депутація Укр. Товариства в Москві відвідала Митрополита. Між представниками Українців, з котрих богато було в народних строях, знаходили ся також офіцири ріжних ранґ. В понеділок д. 28. мая Митрополит виїхав до Петрограду, звідки поїде через Штокгольм до Риму, де має бути іменований кардиналом, почім верне до Львова.

Звісний кореспондент „Нового Времени“ Ячевецький, освободжений недавно через австрійське правительство в заміну за президента Львова д-ра Рутовського, виступив на шпальтах згаданого дневника з жаданем нечайного арештованя Митрополита, як шкідливого для держави аґітатора. Своє жаданє Ячевецький мотивує в той спосіб, що „Митрополит Шептицький стремить до утвореня відрубного архикнязівства Українського, з відрубним українським військом і церквою“, причім Україна має остати під опікою австрійського цісаря і.. папи.

— Просьба до Ради шкільної. Учительство східної Галичини. з повітів положених близько боєвої лінії як Бережани, Рогатин просить краєву Раду шкільну о зарядженє виплати тримісячної платні, себто за липень, серпень і вересень. Під нинішню пору їзда до міста по платню дуже дорого коштує, а ще до того й тяжко в тих місцевостях видобути перепустку від військових властий.

— Чи так мусить бути? Опіка над нещасними воєнними сиротами є безперечно святим обовязком національним цілої української суспільности. Ми ще досі не мали нагоди легко виховати собі самям свідоме поколіне та запевнити так розбудженє українського патріотизму. Воєнна недоля прийшла нам в поміч. На жаль не всі і не всюди однаково оцінюють належно отсей момент а хоть деякі і беруть ся до діла, то без всякого знаня як вже не без доброї волі. Беруть ся до діла, щоб уходити за патріотів, а на річи справу немов би собі легковажили вдоволені, що держава дає яку таку підмогу. Ось пр. в Добромили є понад 30 сиріт. Хвальний комітет однак умисно не хоче подбати о яке-таке людське приміщене. Всі діти мають лишень один покій, в котрім і сплять і вчать ся і їдять і хорують.

Або ось друга справа. В Перемишли заходить ся комітет коло закупна власного дому сирітського. Але на сю ціль вибрали саму середину міста, де нема ані відповідного приміщеня, ані доступу, ані огороду а є за те жидівські... виходки! перед вікнами. Невже-ж гіґієнічні згляди стратили своє значінє? Чи комітет хоче конечно вигубити молоді орґанізми, щоби вони навіть не мали спромоги бодай трохи розвинути ся. Прецінь добрий та чистий воздух є для всякої животини конечний, не говорячи вже про людину. Питаємо ся отже сею дорогою, чому комітет вибрав само таке найневідповіднійше місце на захист? Чи в Перемишли вже лучшого місця нема? — Громадянин.

— День збірки на живий памятник Митрополита Шептицького в Самборі приніс 606 кор. Зложили: 1) священство деканальне 67 к. 2) Семінар мужеський і дівочий 70 к. 3) Школа женська народна 20 к. 4) Народна школа мужеська 23 к. 5) Церков і братства 120 к. 6) Збірка коло церкви 301 к., всего 606 к, Готівку відослано до „Дністра“ на кн. вкл. ч. 10.300. — О. Р.

— Поляки у Цісаря. Цісар приняв в вівторок на послуханю б. міністра Дулембу і членів палати панів Мойсу, маршалка Незабітовського, проф. Старжинського і проф Вл. Л. Яворського.

— Куропаткін обжалований. Куропаткіна поставлено в стан обжалованя за те, що роздавав оруже для населеня в Туркестані.

— Новий професор краківського університету. Цісар іменував дра Романа Рибарського надзвичайним професором скарбовости й австрійського скарбового права в краківськім університеті.

— Консумам до відома. На основі автентичних інформацій повідомляємо наші консуми і всякі споживчі орґанізації, що если хотять мати бульбу на осінь для своїх членів, то мусять сейчас зробити контракт на її доставу і його найдальше до дня 25 червня 1917 р. предложити до затвердженя ц. к, урядови виживленя у Відни. Нашими заступниками в тім уряді є пп. В. Нагірний і В. Струк.

— Захист для сиріт в Камінці стр. В неділю дня 1. липня с. р. о год. 3½ по полудни відбуде ся в Камінці стр. торжественне отворене українського захисту для воєнних сиріт. Відтак у салі „Народного Дому“ відбудуть ся загальні збори „Українського повітового Комітету опіки над воєнними сиротами“ а вечером о год. 8. концерт в честь Тараса Шевченка, з якого дохід призначений на український захист. На сі торжества запрошує ся отсею дорогою усе патріотичне населенє, якому добро воєнних сиріт лежить на серці.

— Надзвичайний додаток для емеритів, вдів і сиріт. Найновійший розпорядок заряджує виплату одноразового причинка для емеритів, а саме тих, що беруть платню цивільних державних функціонарів для вдів і сиріт по них, як також осіб, що дістають державні побори з ласки. Сей причинок визначений за час від 1. червня до кінця 1917 р. як надзвичайний додаток до причинків, що припадають їм за рік 1917. Сей надзвичайний додаток виносить для емеритованих державних урядників, котрих платня не перевисшає 4000 К — 100 К, дальше для емеритованих служачих 100 К, для вдів по них, котрих платня виносить до 3000 К — 80 К, для робітників в стані супочинку 80 К, для вдів по робітниках 60 К, для сиріт, а саме тих, що взагалі не мають родичів 60 К, для тих, що не мають батька 40 К, для сиріт по служащих і робітниках 40 згляднo 30 К. Кромі того для осіб, що дістають побори з ласки до висоти 1200 К надзвичайний додаток виносить 30 К.

— Німецькі заходи в цїли заключеня мира з Росією. Часописи оголошують ось таку сензаційну вістку: Дня 27. мая 1917. швайцарський народний радник Ґрім з Берна, що перебуває тепер в Петрограді, просив швайцарське посольство в Петрограді, щоби воно вислало до німецького союзного радника Гофмана депешу, в якій він (Ґрім) заявляє, що всі відчувають потребу мира і що заключенє мира конечне з оглядів політичних, господарських і військових, що признають і рішаючі круги. Одинока можлива і найгірша перешкода в усяких переговорах булаб тільки німецька офензива на сході. Як її не буде, то ліквідація війни можлива в розмірно короткім часі. До того долучена була просьба, щоби Гофман подав нар. радникови Ґрімови до відома знані йому воєнні ціли урядів, бо се влекшить переговори. На те дня 3. червня 1917 відійшла така шифрована телеґрафічна відповідь до швайцарського посольства в Петрограді: Союзний радник уповажняє Вас (Ґріма) до зложеня слідуючої заяви: Німеччина не зробить офензиви, поки видавати меть ся можливим угодове порозумінє з Росією. На основі кілька-кратних розмов з визначними людьми, набрав я переконаня, що Німеччина змагає до почесного для обох сторін мира з Росією та до навязаня на будуче тісних торговельних і господарських взаємин з фінансовим попертєм Росії в цілях відбудови, з невтручуванєм ся до внутрішних справ, з порозумінєм що до Польщі, Литви й Курляндії та з відданем Росії обсаджених земель в заміну за зворот Австро-Угорщині тих земель, що їх заняла Росія. — Я переконаний, що Німеччина і її союзники зараз розпочалаб мирові переговори, як би того бажалиб собі союзники Росії. Що до воєнних цілий, то вказує на заяву в „Nord. Allgem. Ztg.“, яка в засаді годить ся з Аскітом що до справи анексії. Німеччина не хоче розширеня територїї

ВОЛОДИМИР ХРОНОВИЧ

„За тугою“.

(Кінець).

Ось вже і Ряшів. Як чудово
В „coupe“ я нічку переспав.
В думках намучив ся здорово
І ні на хвилю не здрімав.
Минула ніч! Одна з тих ночий,
В якій рвесь серце на куски,
В якій квиліти, плакать хочесь.
Тямлю, нераз, там в чужині!..
Та цить! Навіщо споминати
Ще свіже лихо! Се-ж жите,
Яким й сухітник в теплій хаті
Десь погорджати вже буде.
Цить серце, цить. Ось ще лиш хвиля,
Приїдем в рідну вітчину.
Побачим згарища, могили,
Згадаєм молодість свою.
Ось ще лиш хвиля, а се сонце,
Якому я тебе віддав,
В гору знесе ся і в віконци
Всміхне ся гірко Ярослав.

— — — — — — — — —

Гаразд, гаразд, мій рідний краю!
Ходи в обійми! Із душі
Тебе до серця я пригорну,
Сцілую слези на лиці.
Ходи, ходи! Хай поцілую
І поцілунком тим упюсь!
Нехай до тебе, рідний краю,
Немов до батька притулюсь.
Не пізнаєш? Гей Бог з тобою!
Я чейже кров твоя твій син!
На крилах з Альп летів до тебе,
Мов птах на батьківський загін.
Яж той самий. Ах правда, Боже!
В жовнярськім мундірі, в юрбі
Береш мене ти за чужого!
Вже й не дивую ся тобі.
А я-ж той сам! То лиш з війною
Змінилось трошечки лице.
Лиш не душа, бо ті самі в ній
Живуть почуваня еще!
Ходи, ходи в мої обійми!
Нехай сцілую слези з вій!
Яж так люблю, люблю шалено
Тебе, ти рідний краю мій.

— — — — — — — — —

О північи їду! На хлопському возі
Якось не вигідно, та й кінь щось не скорий.
І стогне завзято. Можливо, що хорий
Терпить на ревматизм, на груди, а може
В думках так блукає за сином соколом.
„Но сядьте дідуню!“ говорю по хвилі.
„Спішім ся, вже пізно! З далекого поля
Вертаю та змучивсь. До хати ще миля,
А ми тут на горе так їдем поволи!“.
Оглянувсь і шепче: „Ой пане не сила!
Мій кінь полохливий, а тут при дорозї
Самі бовдурі лиш стоять почорнілі,
Злякають і хлопа, не тільки твар Божу!
Ось гляньте, як скаче чортівська кобила!
„То се вже Любича?“ „Любича мій пане!
Була, як то кажуть, колись королївська,
А нині?.. Гайта бери сива! Мов пяна
Вертиш ся при дишли! Тут братів хлопчиськом
Столярки учив ся в старого Степана.
Ось там за святого колись ще спокою
Сидів Наконечний, а геть у долині,
Де комин остав ся з одною стіною
Заруба з під Рави мав панську хатину
І мешкав, як шляхтич в хороших покоях.
Старий Наконечний, хай Бог простить кару,
Як русскі до згарищ прийшли ґаздувати,
Вгатив дубчаком там одного у хмари
І згинув на вербі, що росла при хаті,
А дівку забрали московські гузари.
Головка бувалий. Як втихли канони,
Махнув на руїни в розпуці рукою
І кажуть ґаздує тепер біля Дону,
А другі знов кажуть, що він зі старою
Сидить за непослух в каторзі казьонній.
Так, так любий пане. Де тілько лиш глянесь,
Там згарища чорні, а в полі могили.
І за що, мій Боже наш, край в такім стані?
За що його люди так страшно зганьбили?
За що милий Боже? За що скажіть пане?

— Ні, ні дідуню! Не питайте! —
Молю, благаю візника.
— Лишім сю бесіду! Сідайте!
Вона занадто нам гірка! —
Замовк дідусь і мов стидаєсь
За сі слова свої сумні,
А на хресті Христос ридає
І плачуть зорі золоті...

В дорозі: Триест-Журавці 1917.

Жертви на оселї для інвалїдів У.С.В.

належить слати до Товариства „МАКІВКА“ в Новім Санчи.

в цїли свого побільшеня або полїтичного чи господарського скріпленя. Сю депешу хтось не покликаний до того відцифрував і оповістив у штокгольмськім дневнику „Socialdemokraten“, орґанї посла Брантінґа,

Нїмецьке кореспонденційне бюро, доносячи про сю депешу, додає від себе, що радник Гофман, який тепер подав ся до димісії, зробив той крок без ніяких впливів, а тільки в тій цїли, щоби приспішити мир.

— **Казки про повстанє в Сербії.** Sonn. u. Mont. Ztg. подає донесенє медіолянського Secolo, наче би в Сербії з приводу переведеного там побору рекрута д. 28. мая прийшло знов до вибуху оружного повстаня. Побір оголошено нібито на д. 28 мая, але нїхто не зголосив ся добровільно. Супроти того жандарми приступили до примусового побору, з чого в більших містах Сербії повстали заворушеня. По обох сторонах є забиті і ранені. Повстанцї схоронили ся в гори. Отся вістка і фальшива і зле видумана. Мнима причина розрухів, військові побори не істнує, брехливе донесенє Secolo — кінчить Sonn. u. Mont. Ztg. — суперечне само з собою.

— **Лист з Волинї.** Варшавський „Głos“ з 17. червня с. р. в кореспонденції з Волинї пише про Волинь, як про чисто польський край. Там тепер остав тільки „польський двір, польський хлоп і давний уніят хахол“. Чотирнайцятьмісячний побут польських леґіонїстів на волинськім фронтї — читаємо дальше — причинив ся дуже богато до відновленя польських традицій. Край покрив ся сїтю польських шкілок. В повітах ковельськім і володимирськім істнує 20 польських шкіл. Польські школи терплять на недостачу учителів. „Українських шкіл на Волинї чисельно було більше, а саме около 30. Львівські Українцї зібрали на ту цїль значні суми, а військові власти улекшили оснуванє українських шкіл через відкомендерованє учителів з баталїонів Січових Стрільцїв. Перед двома тижнями сих жовнїрів відкликано до кадр і більшість шкіл замкнено. Через довший час шукали Українцї в Холмщинї села, деби бодай кількох господарів заявило ся за отворенем української школи, але тільки в Холмі змогли зібрати 14 підписів... Холмщина покрила ся дуже густою сїтю польських шкіл, а Українцї, хоч в ґазетах пишуть богато про Холмщину, в практицї зрезиґнували з неї (?) — а тепер свої сили напружують для опанованя Волинї, що їм однак іде дуже опірно, бо анї польсько-католицьке населенє, анї руско-православне не хоче нїчого чутя про Україну, але або про Польщу, або про Росію. Українські права на Волини у́знаємо, але також обовязком польської суспільности боронити свого стану посїданя: польської хати, косте а і двора“.

— (Яр) **Щаслива хвиля.** Щаслива хвиля — ранея роса — хтож із живучих бодай раз оден її не мав — нею не тїшив ся, до серця не горнув.

Щасливі хвилї, серед бурі, страшної, великої — ви радість несете зболїлому людству — ви бодрість вступаючому у тяжку дорогу!

Ви оазою для вандрівника серед пустинї, вичікуваним — спокійним дощиком для рільника. Ви ясним сонічком лїтним — плїняючим — розкиненим в дугу красок.

Ось хвиля — ось вона — її вже в дійсности нема — та вона живе у серцях всїх — в душах глибоко, у плодах наслїдків своїх.

Щаслива хвиля! Убрала ся вона в зелень дерев — рожеву краску квітів, у спів пташат.

З сіл гуртки вже йдуть, жінки з дївчатами — дрібнії дїти мами ведуть за руки. Вагом іде і рільник. Жартують, ідучи — на деяких лицях, лиш відгомін щасливих хвиль...

Храм наповнив ся людьми — із подальша доходжають. Лунає пісня весняна — з грудий дївочих, її піддержує оружна сила; двох військових — кількох цивільних.

У храмі Службу служить декан — його погідне лице, ціле, здаєсь тобі, співає хвалу Божу.

У хвилю — жалїбниця — сестра, веде дїток, дївчаток кілька, більше хлопців. За ручки взяли ся вони. У одностроях із сїрого полотна, якого не пожалїло добре хлопське серце.

Указують ся і отцї духовні — многі із околиці прибули. Коротка проповідь, збірка на тацу і похід

Уже сотки цїлї народа зібрали ся. Вперід несуть дївчата хоругви. За ними прогалина, нї — то не вона — із виду, здаєть ся лиш так тобі — дїточки се, у двох рядах — по двоє.

Чому вони перед духовними ідуть — звичайно мами ведуть дїтий. Так, правда — але їм мами вже не стало, їх батенько, спрацав ся вже з тим світом. Сирітки круглї вони — ідуть у свій „Захист“, ведуть ті сотки народу, за собою.

За духовними — ступає, батько, — нї, — він молодий ще на батька — нї, таки батько, живуща водиця, людина чиста як хрусталь — він душа, в основаню, урядженю, в порядкованю „Захисту Сиріт“. Молодий, наш дорогий, інжинїр, лице його, в гуртї всегда веселе — споважнїло, тиха, блага радість блестить з його очий, ясне сонце, кладе свої поцїлуї на благородне чоло.

Причаїло ся місточко — повменшували ся збудовані бараки, перед такою живучою стихією людства, печатю святочного походу.

Він пливе вулицями, мов та ріка, поважно — статочно — велично...

Пісня, звенить за піснею — її здаєть ся, підхоплюють розкинені хмарки на синьому небозводї — і несуть гень-гень, високо, — перед престол Ісуса, приятеля дїтий — опікуна сиріт.

З далека, закритий другим домом „Захист“. Дві хоругви витають гостий.

На подвірю годї всїм вмістити ся. Ще надїзджають гостї.

Під стїною збудований олтар — на стїнї, образ Божої Матери, убраний, синьо-жовтим, мережаним квітом.

Неутомимий, в своїй ревности декан — провадить водосвятє.

Нарід товпить ся, стає душно — сонце з висока, глядить у відчинені книги, на голови жінок, зазирає в облича дївчат — граєть ся з дїтьми, та відбиваєть ся від військових відзнак.

Крізь відчинене вікно видко на руках, деолїтню дитинку. Вона така спокійна — тиха, звичайно, не пещена долею сирітка.

Після водосвятя — посвяченє дому. Перша кімната справжньої настоятельки-ревнительки, ще не викінчена. — Друга, — кухня і мешканє для дївчаток. Естетично, умілою рукою виряджена і уложена уся кухонна обстанова. Входимо у третю. Рядочком уложені, зелїзні лїжка, гарно застелені коцами.

Із стін витають нас портрети: Цїсаря, Ексцеленції Митрополита ґр. Шептицького — та благословить Ісус і Пресвята Діва Марія.

Служителї кінчать обряд і виходять перед людий.

Совісно обдумана промова о. декана лишає глибокий посів у серцях і душах усіх причасних. Грімке многолїтствіє, оживляє томлячу полудневу спеку, та далеко лунають австрійський і український гимн.

Молодий ще духом, старенький о. канонік, служить панахиду за батьків, „захистних“ сиріт — упавших у бою за вітчину. В гору держить хрест, на упокой їх душ. На неоднім уже лици, тремтить слеза — слеза, спомину, болю, туги...

Золотить її сонце, святочного торжества — щасливі хвилї, міста і околиці Журавна.

ОПОВІСТКИ.

Середа дня 2 червня 1917

Нині: 21. червня гр.-кат. Теодора, римо-кат. Якова Ст.

Завтра: 22. червня гр.-кат. Кирила, римо-кат. Павлїна.

○ **Управа школи** ім. Шашкевича у Львові при ул. Скарбківській 26, подає до відома, що справа основаня з новим шкільним роком першої кляси виділової осібної для хлопців і осібної для дївчат поступає наперед. Заки потрібні формальности будуть полагоджені, управа школи буде приймати вже тепер зголошеня устні або письмені до тих кляс, бо шкільний закон вимагає бодай трийцять зголошень, щоб таку клясу можна створити. Основане отже тих кляс залежати буде від числа зголошень. При тім Управа школи заявляє, що з новим шкільним роком всї кляси дївчат будуть побирати науку **рано** в окремім будинку при ул. Вірменській ч. 24, а всї кляси хлопців будуть учити ся також **рано** в окремім будинку при ул. Скарбківській 26. Танчаковський. 1—3

○ „**Союз Українок**“ подає до відома інтересованим, що отвирає **Бюро посередництва працї** для українських жінок і дївчат, які шукають за занятем в бюрах, склепах, маґазинах і т. п. і просить звертати ся з поданем кваліфікацій і вимог **письменно** на адресу Вп. П. Марії Федакової Львів, Сикстуська ч. 48 або **особисто** в перші 4 днї кождого тижня в льокали Товариства при вул. Косцюшки ч. 1а від год. 6—7 по полудни. Рівночасно звертає ся з прошенем до всїх наших приватних фінансових інституций, товариств, кас, спілок канцелярій, склепів і т. д. у Львові і на провінції, подавати запотребованє сил до працї. За Виділ: Евгеня Макарушкова, Марія Саламанчуківна. 2—3

З цїсарського двора.

(Т. К. Б.) За дозволом Цїсаря архикнязь Максимілїян заручив ся з княжною Франціскою, другою донькою першого охмистра двору, князя Конрада Гогенльоге-Шілїнґсфірст, котрій на основі походженя прислугують права членів домів, колись приналежних до нїмецького Союза.

Представник Музулманів в Штокгольмі.

(Т. К. Б.) Др. Абдурешед Ібрагім, член недавного російського зїзду Музулманів в Москві приїхав до Штокгольму, щоби навязати зносини з голяндсько-скандинавським комітетом. Ібрагім сказав, що як всї поневолені народи, також і російські Музулмани, яких є найменше 25 міліонів, на основі права народів до рішеня о собі самих, числять дуже на штокгольмський конґрес. Російським Музулманам стоять до помочі сто міліонів музулманської народности в анґлійських і француських кольоніях, в котрих також домагають ся права рішеня самостійно своєї судьби.

З російського кітла.

ПЕТРОГРАД (Т. А). На конґресі робітничо-жовнїрських рад міністер заграничних справ Церетелї зложив звіт з полїтики правительства. Він сказав: На поли заграничних відносин стараємо ся прискорати заключенє нового трактату, в котрім принципи, голошені російською демократією, мають бути признані як основа міжнародної полїтики союзників.

Уживаємо всї середники, щоби нашу програму зробити зрозумілою для всїх правительств антанти і оминути зірванє зносин з союзниками. На нашу думку, найгіршим вислідом наших змагань до загального мира був би окремий мир Росії з Нїмеччиною, бо се втягнуло би Росію в нову війну по сторонї нїмецьких союзників.

Опісля Ленїн виголосив довгу промову, витягаючу обжалованє проти коаліційного кабінету в Росії і проти поклику Керенського, взиваючого до офензиви, який назвав зрадою доконаною на інтересах міжнародного соціялїзму. Ленїн промовляв за як найстрогійшими зарядженями для поправи положеня і заявив, що його партія є готова обняти власть, як би їй се предложили.

Міністер війни Керенський каже, що братанє на фронтї, яке прославляє Ленїн є лїком, що покриває ся цїлковито з бажанем нїмецького ґенерального штабу. Мусимо — казав міністер — показати світови, що ми є сила, якої не вільно поминати в обчисленях. Опісля міністер Керенський зложив звіт зі своїх додатних вражінь, які зібрав на фронтї і боронив енерґічно свою дїяльність як міністра.

Китайський парлямент розвязаний.

ПЕКІН. (Гавас). Президент зарядив розвязанє парляменту, однак тимчасовий премієр відказав ся від контрасиґнованя того зарядженя.

41 бомб на риґський фронт.

ПЕТРОГРАД: (П. А.) 5 ворожих гидроплянів перелетїли дня 15. с. м. понад підставу нашого фронту над заливом Риґським і кинули 41 бомб на возівні, кораблї і батерії. Бомби не влучили. Самолети прогнано огнем надбережних батерій, які що днини відпирають численні, безуспішні ворожі налети.

З головної австрійської кватири.

З дня 20. червня

На східнім і південно-східнім фронті:

Без зміни.

На італійськім фронті:

По 14-годиннім арматнім приготованю вчера рано зачав ся на високорівні Семи громад наступ італійської піхоти, веденнй великими силами особливо на північнім крилі в области Монте Форно і пограничного хребта.

Наші війська в побідній обороні зломали всі ворожі наступи. Місцевий успіх Італійців в области Сіта Діве, який дав їм в зиску пару сот кроків терену, відбито протинаступом. Над Сочею нічо важного.

Шеф Ґенерального Штабу.

З головної німецької кватири.

Західний фронт:

Фронт пільного маршалка баварського наслідн. престола Руперхта:

Між Ізерою а Lys особливо вечером арматня борба у всіх відтинках набрала великої нагальности. Також від каналу La Bassee аж до Скарпи хвилями огнева діяльність була значна.

На південний захід від Lens Анґлійці рушили до приступу на північнім березі потока Souchez. На крилах відперто їх, в середині удало ся їм вдерти до наших передних ровів. Сильним протинаступом перешкоджено розширеню сего успіху через посьпішно стягнені анґлійські сили. На терені перед нашими становищами на північ від St. Qentin виязали ся сутички з анґлійськими підїздами, котрі мусіли уступити перед нашим огнем.

Фронт пруського наслідника престола:

Здовж Aisny лише місцями гарматна борба поновлювала ся. В західній Шампанії сильним протинаступом полку з Мархії відзискали ми більшу часть терену, котрий 18. с. м. втрачено в користь Французів на південний захід від Високої Гори.

На инших фронтах при звичайній, боєвій діяльности в стрілецьких ровах не зайшло нічо особливого.

Перший ґенеральний кватирмайстер Людендорф.

Надіслане.

За сю рубрику редакція не відповідає.

Видає і відвічає за ред.: Др. Сидір Голубович. Друкарня А. Гольдмана, Львів, ул. Сикстуська